

مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵ - ، مصحح

تفسیر نمونه: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواستها، پرسشها، مکتبها و مسائل روز، زیر نظر ناصر مکارم شیرازی؛ با همکاری جمعی از نویسندگان [ویرایش ۲] - تهران: دارالکتب الاسلامیه - ۱۳۸۴.

۲۰۰۰۰ ریال: جزء ۵ - بهای هر جلد متفاوت.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا (فهرست نویسی پیش از انتشار).
کتابنامه.

جزء پنجم (چاپ اول: ۱۳۸۴)

ISBN : 964-440-309-6

۱. تفاسیر شیعه - قرن ۱۴ الف. عنوان. ب. عنوان: تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید با در نظر گرفتن نیازها، خواستها، مکتبها و مسائل روز.

۲۹۷/۱۷۹

ت۷/م۷۹۸BP

۲۱۵۷-۶۲م

۱۳۷۷

نام کتاب: تفسیر نمونه - جزء پنجم

مؤلف: آیت الله العظمی مکارم شیرازی و همکاران «محمد رضا آشتیانی، محمد جعفر امامی، عبدالرسول حسینی، سید حسن شجاعی، محمود عبداللهی، محسن قرائتی، محمد محمدی»

تیراژ: ۳۰۰۰ جلد

ناظر چاپ: علی اصغر آقابراتی

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۸۴ ه. ش.

صفحه و قطع: ۴۲۸ صفحه، وزیری

چاپ: چاپخانه برادران غفاری

ناشر: دارالکتب الاسلامیه - تهران - بازار سلطانی - ۹۹

تلفن: ۵۶۲۷۴۴۹ تلفکس: ۵۶۲۰۴۱۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

شابک ۶ - ۳۰۹ - ۴۴۰ - ۹۶۴ ISBN 964 - 440 - 309 - 6

شابک دوره ۲۸ جلدی ۵ - ۳۰ - ۴۴۰ - ۹۶۴

ISBN 964 - 440 - 030 - 5 VOL.28

زیر نظر استاد محقق
آیه الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

تفسیر نمونه

تفسیر و بررسی تازه‌ای درباره قرآن مجید
با در نظر گرفتن نیازها، خواست‌ها،
پرسش‌ها، مکتب‌ها و مسائل روز

جزء پنجم

با همکاری
جمعی از فضلاء و دانشمندان

با همکاری فضلاء و دانشمندان محترم

محمد رضا آشتیانی

محمد جعفر امامی

داوود الهامی

اسد الله ایمانی

عبدالرسول حسینی

سید حسن شجاعی

سید نور الله طباطبائی

محمود عبداللهی

محسن قرائتی

محمد محمدی

قسمتی از تفاسیری که در نوشتن این تفسیر از آن استفاده شده
و یا مورد نقد قرار گرفته است:

- ۱- تفسیر مجمع البیان از مفسر معروف مرحوم طبرسی
- ۲- تفسیر تبیان از دانشمند فقید بزرگ شیخ طوسی
- ۳- تفسیر المیزان از علامه سید محمد حسین طباطبائی
- ۴- تفسیر صافی از ملا محسن فیض کاشانی
- ۵- تفسیر نور الثقلین از مرحوم عبد علی بن جمعة الحویزی
- ۶- تفسیر برهان از مرحوم سید هاشم بحرانی
- ۷- تفسیر روح المعانی از علامه شهاب الدین محمود آلوسی
- ۸- تفسیر المنار از محمد رشید رضا (تقریرات درس تفسیر شیخ محمد عبده)
- ۹- تفسیر فی ظلال القرآن از سید قطب
- ۱۰- تفسیر قرطبی از محمد بن احمد الانصاری القرطبی
- ۱۱- اسباب النزول از واحدی نیشابوری
- ۱۲- تفسیر مراغی از احمد مصطفی مراغی
- ۱۳- تفسیر مفاتیح الغیب از فخر رازی
- ۱۴- تفسیر روح الجنان از ابوالفتح رازی
- ۱۵- تفسیر کشاف از زمخشری
- ۱۶- الدر المنثور از سیوطی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلید تدبیر و عمل به قرآن، فهمیدن معنای کلمات قرآن است.

«مقام معظم رهبری»

قرآن اگر چه به ظاهر یک کتاب است اما در حقیقت یک انسان کامل است. اگر چه نزول آن به ظاهر یک نزول فیزیکی و فرود از مقام ملکوت به ناسوت است اما در حقیقت نزول به همه فروع و شئون زندگانی است به گونه‌ای که همه اجزاء و آیات قرآن بر همه اجزای زندگی ناظر و مطابق است. و لذا برای زندگی بر اساس قرآن و فرهنگ قرآنی لازم است آن را فهمید و فرامین و مضامین آیات آن را بر زندگی فردی و جمعی انسان تطبیق داد. امروز که بحمد الله در نظام جمهوری اسلامی استقبال به قرآن بسیار گسترده و همت‌های بلند بر توسعه فرهنگ قرآنی و نهضت قرآن آموزی است. آموزش مفاهیم قرآن از جایگاه ویژه‌ای برخوردار و ضرورت تلاش برای آشنائی عموم با مفاهیم واژه‌ها و آیات قرآن، آشکار و آفتابی است. سیره حسنه سازمان‌های عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح در ترویج فرهنگ قرآنی و ایجاد رقابت‌ها و مسابقه‌های قرائت، حفظ به ویژه مفاهیم قرآنی در همین راستاست. و به همین جهت، مقرر گردید در سال ۸۴ منع مسابقه رشته درک مفاهیم قرآن در دو سطح آقایان و بانوان کتاب تفسیر شریف نمونه تألیف استاد فرزانه حضرت آیه الله مکارم شیرازی (دامت

برکاته) باشد.

با توجه به این که متن مسابقه جزء ۸ قرآن برای آقایان و جزء ۵ برای بانوان بوده و هر دو جزء هر کدام در دو جلد تفسیر نمونه قرار داشتند که جمعاً چهار جلد می‌شد، که از نظر هزینه و حمل مشکلاتی داشت طی هماهنگی با مدیریت محترم انتشارات دار الکتب الاسلامیه اقدام به تهیه یک جزء در یک جلد شدیم.

ضمن تشکر از مدیریت محترم انتشارات مذکور از عموم همکاران و استفاده کنندگان از کتاب انتظار داریم نظرات خود را به معاونت آموزش ساعس ناجا - دار القرآن - یا با شماره تلفن ۸۸۸۴۶۳۰ تماس حاصل نمایند.

معاونت آموزش ساعس ناجا
دار القرآن

﴿ فهرست مطالب ﴾

موضوع	صفحه
آغاز جزء پنجم قرآن مجید از آیه ۲۴ سوره «نساء».....	۱۱
ازدواج با زنان همسر دار حرام است.....	۱۳
نکته‌ها:	
۱- ازدواج موقت در اسلام.....	۱۸
۲- آیا حکم ازدواج موقت نسخ شده است؟.....	۲۰
۳- ازدواج موقت یک ضرورت اجتماعی.....	۲۶
۴- ایرادهائی که بر ازدواج موقت می‌شود.....	۲۷
۵- «راسل» و ازدواج موقت.....	۲۹
ازدواج با کنیزان.....	۳۲
این محدودیت‌ها برای چیست؟.....	۳۷
بستگی سلامت اجتماع، به سلامت اقتصاد.....	۴۰
گناهان کبیره و صغیره.....	۴۵
نکته‌ها:	
۱- تشویق به صغائر؟.....	۴۷

موضوع	صفحه
۲- تبدیل صغیره به کبیره	۴۸
تساوی مرد و زن در کسب	۵۲
نکته‌ها:	
این تفاوت‌ها برای چیست؟	۵۵
۱- تفاوت‌های ساختگی	۵۵
۲- تفاوت‌های واقعی	۵۵
۳- جامعه به منزله یک پیکر	۵۶
هر کسی وارثی دارد	۵۸
سرپرستی در نظام خانواده	۶۱
نکته:	
آیا اسلام اجازه تنبیه بدنی داده است؟	۶۶
محکمه صلح خانوادگی	۶۷
نکته:	
امتیازات محکمه فامیلی	۶۸
ده دستور سازنده	۷۱
اتفاق‌های ریائی و الهی	۸۰
خدا حسنات را مضاعف می‌کند	۸۵

صفحهموضوع

نکته:

- چرا خدا ظلم نمی‌کند؟ ۸۷
- گواهان رستاخیز ۸۸
- چند حکم فقهی ۹۳

نکته‌ها:

- آیا مفهوم جمله‌های آغاز آیه، جواز شرب مسکرات در غیر نماز است؟ ۹۷
- فلسفه تیمم ۱۰۰
- خرید گمراهی ۱۰۲
- گوشه دیگری از اعمال یهود ۱۰۴
- سرنوشت افراد لجوج ۱۰۸
- امیدبخش‌ترین آیات قرآن ۱۱۳

نکته:

- اسباب بخشودگی گناهان ۱۱۶
- خودستائی ۱۱۹
- سازش‌کاران ۱۲۵
- منظور از جیت و طاغوت ۱۲۷
- حسادت به خاندان پیامبر ﷺ ۱۲۸

موضوع	صفحه
نکته:	
حسدها، در جنایات.....	۱۳۲
سختی آتش دوزخ.....	۱۳۵
نکته‌ها:	
۱- تفاوت «سوف» و «س».....	۱۳۷
۲- گناه پوست‌های جدید چیست؟.....	۱۳۸
دو قانون مهم اسلامی.....	۱۴۱
نکته:	
اهمیت امانت و عدالت در اسلام.....	۱۴۴
از اولی الامر اطاعت کنید.....	۱۴۶
نکته‌ها:	
۱- اُولُوا الْأَمْرِ چه کسانی هستند؟!.....	۱۴۸
۲- پاسخ به چند سؤال.....	۱۵۴
۳- گواهی احادیث.....	۱۵۷
حکومت طاغوت.....	۱۶۱
نتیجه داورى طاغوت.....	۱۶۳
توسل به پیامبر ﷺ برای استغفار.....	۱۶۷

موضوع	صفحه
تسلیم در برابر حق	۱۷۲
نکته‌ها:	
۱- نشانه‌های ایمان واقعی	۱۷۳
۲- دلیل عصمت پیامبر ۹	۱۷۴
۳- اجتهاد در مقابل نص	۱۷۴
هدایت به راه راست	۱۷۶
دوستان بهشتی	۱۸۱
آماده‌باش دائمی	۱۸۵
افراد دو چهره	۱۸۸
آماده ساختن مؤمنان برای جهاد	۱۹۱
استمداد از عواطف انسانی	۱۹۴
مجاهدان راستین	۱۹۷
آنها که مرد سخنداد	۲۰۰
فرار از مرگ ممکن نیست	۲۰۴
نکته:	
سرچشمه خوبی‌ها و بدی‌ها کیست؟	۲۰۹
سنت پیامبر ﷺ همچون وحی الهی است	۲۱۲

<u>موضوع</u>	<u>صفحه</u>
سند زنده‌ای بر اعجاز قرآن.....	۲۱۶
پخش شایعات.....	۲۱۹
<u>موضوع</u>	<u>صفحه</u>
نکته:	
زیان‌های شایعه‌سازی و نشر شایعات.....	۲۲۱
هر کس مسئول وظیفه خویش است.....	۲۲۴
نکته:	
معنی «عَسَى» و «لَعَلَّ» در کلام خدا.....	۲۲۵
نتیجه تشویق کار نیک یا بد.....	۲۲۸
نکته‌ها:	
۱- شفاعت در این آیه.....	۲۲۹
۲- منظور از نصیب و کفل.....	۲۳۱
۳- یک برنامه مهم اسلامی.....	۲۳۱
هر گونه محبتی را پاسخ گوئید.....	۲۳۴
نکته:	
«سلام»، تحیت بزرگ اسلامی.....	۲۳۶
روزی که همه را جمع می‌کنند.....	۲۴۲

صفحهموضوع

۲۴۵ طرفداری از منافقان

۲۴۸ دوستی یا منافقان ممنوع

۲۵۳ استقبال از پیشنهاد صلح

۲۵۶ سزای آنها که دو دوزه بازی می کنند

۲۵۹ احکام قتل خطا

نکته ها:

۲۶۳ ۱ - فلسفه پرداخت دیه و ...

۲۶۴ ۲ - چرا «إِلَّا أَنْ يَصَّدَّقُوا»

۲۶۴ ۳ - تقدم و تأخير دیه و تحریر رقبه

۲۶۴ ۴ - مقدار دیه

۲۶۵ ۵ - مجازات بر خطا چرا؟

۲۶۷ مجازات قتل عمد

نکته ها:

۲۶۸ ۱ - آیا قتل نفس مجازات جاودانی دارد؟

۲۶۹ ۲ - آیا قتل عمد توبه پذیر است؟

۲۷۲ ۳ - انواع قتل

۲۷۴ اظهار اسلام کسی را انکار نکنید

موضوع	صفحه
نکته‌ها:	
۱- جهاد اسلامی جنبه مادی ندارد	۲۷۶
۲- آیا پذیرش اسلام هر کسی که اظهار اسلام کرد، منافق‌پرور نیست؟	۲۷۶
برتری مجاهدان راه خدا	۲۷۸
نکته‌ها:	
۱- تکرار کلمه «مجاهدان» در آیه	۲۸۱
۲- درجات مختلف مجاهدان	۲۸۲
۳- اهمیت فوق العاده جهاد	۲۸۲
سرنوشت متخلفان از هجرت	۲۸۶
نکته‌ها:	
۱- استقلال روح	۲۸۸
۲- فرشته قبض روح یا فرشتگان؟	۲۸۹
۳- مستضعف کیست؟	۲۹۱
هجرت، یک دستور سازنده اسلامی	۲۹۳
نکته‌ها:	
۱- اسلام و مهاجرت	۲۹۴
۲- هجرت مبدأ تاریخ اسلام	۲۹۶

موضوع	صفحه
۳- هجرت مخصوص زمانی نیست.....	۲۹۷
۴- روح هجرت، فرار از ظلمت به نور.....	۲۹۸
نماز مسافر.....	۳۰۰
نماز خوف.....	۳۰۸
نکته‌ها:	
۱- امام جماعت.....	۳۱۱
۲- همراه داشتن اسلحه و زره.....	۳۱۲
۳- حفظ متاع.....	۳۱۲
۴- اهمیت نماز جماعت.....	۳۱۲
۵- کیفیت نماز خوف.....	۳۱۳
۶- فلسفه نماز در اوقات معین.....	۳۱۴
در برابر هر سلاحی، سلاح مشابهی.....	۳۱۵
دشمن را تعقیب کنید.....	۳۱۸
از خائن‌ان حمایت نکنید.....	۳۲۲
استغفار و غفران خدا.....	۳۲۸
نکته:	
جنایت تهمت.....	۳۳۲

موضوع	صفحه
لطف خدا با تو است.....	۳۳۴
نکته:	
سرچشمه معصوم بودن پیامبران.....	۳۳۶
سخنان درگوشی.....	۳۳۸
لجاجت در پیروی از باطل.....	۳۴۳
نکته:	
حجیت اجماع.....	۳۴۴
شرک، گناه نابخشودنی.....	۳۴۸
نقشه‌های شیطان.....	۳۵۲
وعدۀ خدا حق است.....	۳۵۷
امتیازات واقعی و دروغین.....	۳۶۰
بهترین آئین.....	۳۶۳
نکته:	
«خلیل» یعنی چه؟.....	۳۶۵
باز هم حقوق زنان.....	۳۶۸
صلح بهتر است.....	۳۷۲
عدالت، شرط تعدّد همسر.....	۳۷۵

موضوعصفحه

نکته:

آیا تعدّد زوجات ممنوع است؟	۳۷۸
ثواب دنیا و آخرت پیش خدا است	۳۸۱
عدالت اجتماعی	۳۸۵
لزوم ایمان به پنج اصل	۳۹۱
سرنوشت منافقان لجوج	۳۹۴
در مجلس گناه ننشینید	۳۹۹
صفات منافقان	۴۰۱
از نشانه‌های منافقان	۴۰۴
تکیه بر کفار نکنید	۴۰۸
پایان جزء پنجم قرآن کریم	۴۱۱